

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Hogyedre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Égész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-újar,
hová a kéziratok oimzondók

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Kulturrelleses kultúrpoli- tika.

A nemzeti eszméről, a magyar kultúráról már sok szép beszédet mondott el Apponyi Albert gróf, de a felekezeti tanítás támogatását és megerősítését célzó mult évi törvényével, mely egyforma gyönyörűséget szerzett az antikulturális és az antinacionális lelkeknek, alaposan megásta sírját a magyar kultúrának.

Amde Apponyi Albert gróf istenhívó lélekkel, hisz a feltámadás tanában és bizonyára megszállja időnként az aggodalom, hogy életre is ébredhet a közelgő ingyenes népoktatás eszméje — jó lesz tehát még a gondolatát is ismételtlen agyonütni.

Ideális lelkületű pedagógusok megalapították a Magyarországi Tanítók Szabadeszűletét, azon alapszabályszerű cézzattal, hogy előmozdítsák az általános, ingyenes állami népoktatást és általában egész közoktatásunk álmositását. Az egyesület alapszabályai a közoktatásügyi miniszter magas színe elé

kerültek és a nagy nemzeti kormány legszebb szavú tagja, akire Magyarország kultúrája van rábízva, jó másfél évi töprengés után most megtagadta az alapszabályok látamozását és eltiltotta ezen egyesület működését. Ez a tett szebben beszél, mint Apponyi Albert gróf minden eddigi szónoklata.

Nem is volna stilszerű az egyesületi jognak ez a durva és antikulturális megsértése, ha egyúttal nem volna beraktározva a függetlenségi párt programjába évtizedek óta a kötelező állami népoktatás követelménye.

Igen, ezek a nemzeti hősök 1879-ben, 1893-ban és azóta is akárhányszor dörögtek, hogy a felekezeti oktatás egyoldalú, nem felel meg a civilizált felfogásnak, darabokra szaggatja a társadalmat, legyőzhetetlen akadály a magyarosodásnak; — természetesen tehát, hogy a párt minisztere most nemcsak elzárkossága a kötelező állami népoktatásnak, hanem az egyesületi jog elközbzésével még üldözi is azokat, akik szervezkedni akartak a magyar népnevelés jövőjének előkészítésére.

Mit nekik a kultúra! Ami pedig a magyarosítást illeti, elég, ha időközönként lehazaárulózzák a nemzetiiségek vezetőit, szolgabírák és esendőörök féken tartják az izgatókat; a lelkeket meghódító kultúrával, a népnevelés áldásával nem akarják megmutatni a magyarság békítő állami erejét; sőt a pokolba azokkal, akik ezen egyetlen igaz úton akarják szolgálni a magyar nemzeti eszmét!

Magyarországban nyolcszor annyi felekezeti iskola van, mint állami és így a felekezeti iskolák nevelik a polgárokat, ez a felekezeti oktatás értékmerője a mi kultúránknak; az állam ezt a legfontosabb hivatását átengedte a felekezeteknek és a maga nagy erejéből legkevesebbet áldoz a nevelésre, ezért találjuk a szomorú állapotokat, melyek gyaszosak úgy a műveltségre, mint a magyarságra.

Hatszázernél több tanköteles gyermek nem jár iskolába, a felekezeti iskolák vidékeink csak 20—25 százaléka a lakosságnak tud írni-olvasni, 2174 öklevéllal nem bíró tanító oktat a felekezeti iskolákban, 800 olyan felekezeti tanító van, aki nem tud magyarul és 800 olyan, aki annyira nem

TÁRCA.

A lelkiismeret.

— Henry Core. —

A beteg pihent. A láz engedett és keble szabályosan pihedett. Csendes álomba merült. Két hónap óta, mióta a halállal viaskodott, most először lobbant fel lelkében a reménynek egy szikrája.

Vignaud asszony férjére hajolt és szeméi hosszú ideig csüggték e szenvedésektől megtört sápadt vonásokon. Ajkával érintette a kiosztott, merev arcot. Aztán összeszedve magát, a szoba közepére ment, ujra meggyújtotta a kialvóléleb lévő éjjeli lámpát, megnézte az éjjeli szekrényen álló üvegcséket, majd hallgatódzott, hogy a beteg nyugodtan léleklézik-e és ujjhegyen távozott a szobából.

A szaliban, melynek ajtaját nyitva

hagyta, hogy minden leghalkabb neszt, sóhajtatást vagy suttogást meghalljon, a doktor várt reá. Halk hangon kérdezte:

— Hogy érzi magát a beteg?
— Alszik.

Vignaud asszony egy karszékre omlott.

— Tönkre megyek a fáradságtól! — szólótt nehéz sóhajattással.

Azokon a szamtalan, hosszú, végtelen hosszú éjszakákon, melyeken a beteg haláltusáját nézte, megőrizte bátorságát, de a mikor a nyugalom órája elérkezett, idegel felfomdokat a szolgálatot, s most kimondhatatlanul fáradtnak és boldogtalannak éreste magát.

Az orvos közeledett hozzá, megfogta iecsuíngó kezét és forró érzéssel így szólt:

— Teréz, édes Teréz, mennyire szeretlek!

Az asszony szelid mosolyival nézett rá s így szólt:

— Jenő, mily nemes férfi is vagy te! Ferrand Jenő orvos letérdelt a szép asszony előtt.

— Csak kötelességemet teljesítettem, drága Teréz.

Gyengéden átölelte az asszony derekát, fejét szívéhez szorította. Hosszan, sokáig maradtak így, szótlanu, határtalan boldogságba merülve. A világ minden szavánál többet mondtak szemek, melyek az elmúlt idők édes emlékeiben boldogan merültek egymásba... Mily szépek is voltak a fiatalkori évek esendőszeiméi... Oly élenként rajzóldotak le szemek előtt, mintha még most is élvették volna. A fiatalkori évek! Azok boldogságbantelték ei. A tavaszként viruló leányka édesen mosolygott a fiatal orvosra és megfogadta neki, hogy az ő felesége lesz. De a sors másképp akarta. Ferrand Jenő szegény volt, egyetlen vagyona erős hite volt a jövőben. Ily körülmények között Aubert kisasszony nehéz szível engedett szílei hajtha-

Tüdőbetegségek, hufutok, szamar-
kőhögés, skrofulozis, influenza
elen színtáiban tuzár és orvos által naponta ajánlva.

Sirolin

Használati útmutató és a szerzővel megbeszélés a kórházban, vidéken, éjjeli kórházban.

Mint hogy értékelten utasítsák is kínálnak, kérem mindenkit „Roche”-et a kórházban ajánlani.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svejce).

„Roche”

Kapható orvosok rendelésként a kórházban és vidéken. — Az árak megismerhetők a kórházban.

déki városban abszolút tudatlan és megbizhatatlan, s aki nem is egy helyütt már sztrájkot is rendezett a havi 48 koronás fizetés ellen, megfélemlőbb anyaggal lesz pótolva. Szóval rendőröcskék, közönségek s államnak egyaránt csak előnyére fog válni az államosítás. Ezért hát meg is kell csinálni minél hamarabb.

A honti főispán cigányjavaslatai.

Addig is, amíg a belügyminiszter által tervezett cigányügyi értekezlet összeül, (ami legrovidebb időn belül megtörténhetik) koronkint napvilágot lát egy-egy indítvány, mely a cigánykérdés megoldását kívánja elősegíteni.

Legutóbb Lits Gyula, honti főispán szövege tárgyhoz egy terjedelmes hírlapi cikkben.

Lits Gyula mindenesetre a leghivatottabbak közül való, kik ehhez az országos fontosságú ügyhöz hozzászólhatnak. Már a Széll Kálmán által egybehívott 1902-iki értekezleten feltűnt a cigányügy alapos ismeretére való felszólalásával és az értekezlet elvből en is fogadta azt a véleményét, hogy a cigánykérdést csak kényszerletelepítés útján lehet megoldani.

Hogy ezt miképpen óhajja megvalósíttatni, a honti főispán most részletesen megmagyarázza és kifejti.

„Itt nem szabad nagyon az emberi jogokra, az egyéni szabadságra hivatkozni, mert kivételes intézkedéseket tesz szükségessé. Ez a tervehz komolyan hangzó előző. Még fenyegetőbb, ami utána következik: Ezt a vérengző fajt, — ugymond, — ezt a személyes vagyontalanságot veszélyeztető csavargó népet helyhez kell kötni, korlátozni és gaztetteit lehetetlenné kell tenni.

Az eljárás azzal kezdődnek (ami különben már meg is történt), hogy kormány — vagy cigánybiztosat kell kinevezni a szükséges költséggel.

Azután nyomban hozzá lehet fogni a dologhoz. És pedig az egyik vármegyében talánold összes oláh-cigányágot egy bizonyos napon a csendőrség letartóztatja. Kocsit, lovat, amit nélkül találnak, mind elárverezik, őket magokat családoként összeírják és minden családot más megyébe toltatolnak, gondosan ügyelve arra, hogy az egy sátoraljában tatózó mentő messzebb jussanak egymástól, hogy egymással ne érint-

Az orvos a jelölt irányba nézett és a vér megfogyott erőiben.

Vignaud, az iszonyú kísértertté lesavanyodott férj állt ott halottá vált areál és hallgatta beszédüket. A hangos beszélgetés felbrazentette szenderegésűb s vége erőfeszítéssel az ágyat olhagyva, az ájtához vándorogott. Hosszú, fehér ingben állott ott mereven, mint a tehetetlen fájdalom tragikus kísérte. Nézte őket iszonyu, gyűlöletes tekintettel, öklait görcsösen összeszorította. A lélek végtelen fájdalomát lakozdva, borzalmas vigyorgásra torzította el arcát, de egy szó se jött ajkaira.

Néhány lépést tett feljük, felemelt karokkal. De egyszerre ingadozni kezdett s iszonyu hörgéssel a padlára zuhant. Csak egy szó csakadt ki meggyötört köhézből, egy iszonyu szó, mely örökre bevéstődött a szerelmes pár emlékezetébe:

— Gyilkosok!

Az orvos hozzá rohant.

Vignaud nem élt többé . . .

E pillanatban megértették mind a ketten, hogy ezt az embort ők ölték meg és hogy szerelmük soha meg nem szűnő lelkiismeretfurdalással változott át.

hessenek. Ahova őket toltonezölják, ott az allspán a vármegyéjébe toltonezolt családokat ismét szétszórja egymástól lehetőleg távolos községekbe és ott letelepíti.

Igy kell eljárni az ország összes megyéiben, amíg mind a 9—10.000 satoros ezigányt egymástól szétszórva, családonkint le nem telepitették.

De mi történjék a telepités után?

A községek terhére nem lehet a cigányokat sem utaztatni, sem állartani, ez világos. A költségeket tehát az állam viseli, vagyis a községnek költséget ad arra, hogy az odatelepitett cigánycsaládok számára lakásról és ellátásról gondoskodjon.

De arról sem szabad megfeledkezni, hogy egyesek a kényszerletelepítés után meg is lökhetnek. Hogy az ilyeneket könnyen fel lehessen ismerni s megyéjébe visszazárlítani, számot kell nekik adni. A főispán ur azt mondja, hogy ez a megszámozás nem valami humánus dolog ugyan, de kivételes állapot, kivételes intézkedést kíván. Nem tülhajtott aggodalmaskodas ez? Mert hiszen bizonyra egyikünk sem gondol péld. tüzes vasbélgyezre, hanem bizonyára holmi teotóvalára. Ebben azonban ninesen semmi borzalom, hiszen minden második huszár és baka a karjára teotóvaltatja a maga meg a szeretője nevét és csak pár hete olvastam, hogy ez an idénia szokás az jangol előkelő világban is divatba jött. Ennél a pontnál tehát a terv semmiesetre sem ütközik a humanizmus törvényeibe.

Lásuk azonban a többi pontot, amelyek arról szólnak, hogy miképpen kell a letelepülteket foglalkoztatni és hogyan kell rájuk felügyelni. Az apróbb gyermekeket a főispán ur a szüleinél hagyja, hanem a nagyobbakat ugymond, el kell szedni és a kormánybiztoság helyezze el őket menhelyeken, javító intézetekben, földművelés és ipariskolákban és ott oktatassák őket.

A serdülő leányokat dohány-, szövés és egyéb gyárakban foglalkoztassák, esetleg belső cseledekül alkalmazsák.

A felnőtt legényeket pedig sorozsák be katonának, minden zserőbb válogatás nélkül. Aki csapatserelőgátra gyöngye, azokat az egészserőgyűi- és vonatessapatoknál, töltséggyárakba és egyéb kaszárnyaszerelőgátra kell fogni. A »katonaságnál töltött három év a cigányifjúságra nagy átalakító befolyással lenne.

A családos férfiakat, öregebb embereket könnyebb munkára kell fogni. Kerülhetne belőlük éjjeli őr, postás, »kukorica vagy krumpli pasztor«, határőr vagy kovácslegény. Egyes családokat az állambírtokokra kellene telepitni, ahol kocsis, lovasz, gulyás lehetne belőlük. Az asszonyokat pedig háálipara, fonásra, vászonkésztésre, eszikeverésre és más fajta foglalkozásokra kellene kényszeríteni.

A tervező azt hiszi, ily módon tíz ezteendő alatt teljesen végezni lehetne a cigánykérdéssel, mert csak az első évek okosának nehézségeket, de ha — ugymond — a szétszórás és telepités megtörtént — a foglalkoztatás már könnyebben menne.

Álljunk meg onán az állítással és gondolkodjunk róla.

A szétszórás és az idegen megyébe községekbe való telepités menne tehát csak nehasen, ellenben a foglalkoztatás már könnyebb feladat?

En éppen fordítva gondolom. Azt hissem tudniillik, hogy ha költés van rá: a cigányok önszerelődéses, szétszórása és új otthonba való beállítása egyrészt rendőri feladat, ami az állami községk legénybevetelével semmi nagyobb megerőltetésbe nem kerül, főképpen ha serba vessik a megyéket, egy, amint a tervehz benne is van és nem akarják egyszerre, egy napon megismerni a nagy tisztogatást az egész országban.

Ez nemhogy nehézségeket okozna, de előreláthatólag az egész tervehz is fog legjobban sikerülni. A derék csendőrség meggyökintt egy lefelé a kóbor bandákat, mint a parancsolat, a vasúti fedéles teherkocsik huszonnyeg óra alatt a megyei központokra szállítja őket, onnan pedig toltonezolt 2—8 nap alatt új hazájukba juthatnak. Ebben nem lesz hiba, arra mérget lehet venni.

De mi történik azután? Miből élnek

meg a nem éppen osztatlan lelkesedéssel fogadott jövevények új hazájukban?

Ez a kérdések kérdése, sőt ez a főkérdés és akl erre jól megfelel, az örök hállára kötelezi a magyar hazát, mert az megoldotta a cigánykérdést, mert hogy ez csakis gazdasági kérdés és semmi más, arról mindenki tisztában van, akl látja, hogy amint a cigányoknak van miből megélni — azonnal békés polgár válik belőle. Péda rá a 40.000 muzsikás és vagy 80.000 különböző más mesterségből élő cigány, akik ellen ninesen semmi panasz. Egy történelmi munkámban egész sereg adatal kimutattam, hogy a cigányok megtelepülése nem Mária Terézia és Jozsef császár kényszerrendszabállyal kezdődik, hanem egy évszázaddal előbb; ott vannak pad-dál az aradi, szegedi, győri stb. cigányok, akl között már a 17-ik század vége voltak beesületes mestereberek és háztulajdonosok. Az erdélyi kincstári bírtokok aranyomosással foglalkozó cigányokról is csak jól tud mondani az 1790-iki országgyűlési bizottság jelentése. Már egy félszázaddal utóbb, mikor az arany a folyamokból kifogyott, az aranyos cigányok rossz hirbe keverednek; 1844-ben egy erdélyi országgyűlési jelentés megrovo szavakkal emlékszik meg róluk.

Mire való ez egyébre, mint arra, hogy a cigánykérdést gazdasági alapon kell megoldani, egy gazdasági mentőesemél, amely a kénszerrel letelepitett cigány megélhetését biztosítani képes.

Ameddig ez a mentőesemé nines meg addig nem is tanácsos hozzállni a rendőri intézkedésekhez. Ezek tudniillik nagy rázkód-tatásokkal fognak járni, gyakran szükséges lesz a legerélyesebb beavatkozás, fegyveres kézzel való kényszerítés, a gyermekelszedés alkalmazás vér is fog folyni, még pedig állati vad-ságukban tomboló anyok vére, némelyik majd a gyermekeit a csendőrk szemelátára fogja megfojtani, amint ez 1784-ben a csalóközi razzia alkalmával megtörtént, vajjon ki vállalja mindezekért a felelősséget?

Igen, ha a cigány elé egy alternatívá allítanak előbb; azt a hiányzó gazdasági eszmét, ha azt mondhatnánk neki: ime egy darab kenyér, akl megoldozik érte, az megkapja és akl nem akar dolgozni, az nem tudhatja eltartani a gyermekét, tehát elvesz-szik tőle, ennek volna teteje, ezt megterteni Európa és az eljáró államférfi ielkimerete.

Megvagyok győződve róla, hogy Lits Gyula is így érti a gyermekelszedést, hiszen azt mondja, hogy ennek módozatai egy későbbi elhatározás tárgyát fogják képezni.

Azt is el kell ismerni, hogy a tervehz gondoskodás van a cigányok megélhetéséről. Különböző kenyérkereseti ágak vannak felszerolva, de bizonyára nem azzal a célzattal, hogy a felszerolttakkal kimerítettük mindadzt, amit a cigányok érdekeiben tenni lehet. Sőt ellenkezőleg, a főispán végül maga hívja fel az olvasót, hogy akl az ő tervehzét jobbakat tal, álljon elő velük.

Erre valóban nagy szükség van és ehhez a felszólításhoz magam is csatlakosom, sőt arra is hivatkozom, hogy az Egyetértés hasábjai e tárgyról irt cikemben magam vettem már fel egy-két eszmét.

De ettől eltekintve, nem mondhatok le a kritikának arról a fajtájáról, amely szerosan a fölvetett gondolathoz simul és új indítványok ajánlása nélkül a czélserűség szempontjából szól hozzá.

Ilyen szemügyre át tekintve, némi aggodalmakkal vagyok kénytelen kifejezést adni ama megélhetési forrásokra vonatkozólag, amelyek a tervehz kijelölve vannak.

A serdülő leányok, ha gyárakba kerülnek, ott valószínűleg munkára szoknak és megélnék belőle, ez a gondolat tehát megjárja, fölteve, hogy van anyyi gyár, ahol az ujonnan jelentkező munkások azonnal munkát találnak

De a legényeket hiába viszik el katonának, onnan három ezteendő múlva hazaküldik őket. A terv szerint a katonanevelés jó hatással lesz rájuk — tegyük fel, hogy így lesz — de mi történik velük azután? Még a parasztiégyenre is rossz hatással van a katonakodás, mert elszakítja a kapató és kaszától — a katonaviselt cigányfő mi-

hez fog vajjon majd otthon a községben? Erre nincs újmutatis.

Eppen olyan bizonytalan a családok és öregebb cigányok megélhetésének biztosítása. Hogy éjjeli öröket, csikósokat és gulyásokat képezzenek belőlük egy-kettőre — bocsánat — előttem lehetetlenségnek tűnik föl. Ez mind olyan foglalkozás, amihéz erőles, jellem, türelem és megfelelő vérmérséklet kell, a mi a cigányban éppenséggel nincsen meg. Az orszagutakról összeszedett cigány-népsegre bizoni a ménest, a gulyát — nem lenne ez egy kissé kockázatos, sőt merész kísérlet? Még az éji őrség is veszedelemes kísértés lesz az enyéim és tied fogalmának tiszteletlen kívül felöltö családok és öregebb cigány-ferfiakat.

Az asszonyok foglalkoztatása is nehéz és fogas kérdés szóval, mindezekről még sokat kell gondolkodni, amíg a megoldást megtaláljuk.

De bármennyit gondolkozunk rajta és bármilyen kitűnő megélhetési forrásokat találunk számukra — hátramarad még mindig az a nagy kérdés, hogy mit csináljunk azoknak, akiknek a természetee egyáltalában nem veszi be a munkát? Mar pedig a mai nemzedék közt ilyen lesz a legtöbb. Ezek állandóan beteget fognak jelenteni és családostól a jegyző nyakára járnak, hogy adjon nekik enni, ha ott tartja őket. Tessék már most elképzelni, harminz-negyven éhező gyermeket, akinek a szeméből kéri a nyomor, aki enni kér s akiknek, ha egy nap enni adnak, másnap ismét elküldi őket az apjuk. Attól tartok, ennek az lesz a legelső következménye, hogy a péda korumpalni fogja a már megtelepült cigányokat is, akik eddig maguk tartották el a gyermekeiket. De ezentúl okulnak a példán és úgy eszeleksenek, mint ujon jött rokonaink. Néhol a földműves gazdak is lazadogni fognak, hogy a cigányok különböző meg nem érdemelt kedvezményekben részesülnek. A XVIII. században is így történt: az ingyen adott lakás és egyéb támogatás nagy irigyeget keltett a parasztok közt.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. május 17.

— Alakuló városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete f. hó 15-én tartotta, Cicatricis Lajos dr. alispán előnként mellett, a túl a kurcai tanácskozáson, az alakuló közgyűlést, melyen a képviselőtestület tagjai közül 138-an vettek részt. Az alispán magvas és éljenzéssel fogadott, szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, mely aztán a kijelölt bizottságba Burian Lajost és Balogh Janost választva meg, — miután az alispán ugyane bizottságba dr. Molnár Jenőt és Szedler Janost nevezte ki, megalakult Petrovics Soma előnként alatt a szavazat saedő küldöttség is a szatan megindult és rendben lefolyt a szavazat, melynél 133 szavazatot adtak le. Megválasztottak döntő sulyú szótöbbséggel a jogügyi szakosztályba: Balogh János, Bojós Kálmán, Burian Lajos, Fekete Márton, Kiss Zsigmond, dr. dr. Lakos Imre, dr. Parjesz János, Szathmáry Ede, dr. Szedler Ferenc János és dr. Vecsery János; — a pénzügyi és háztartási szakosztályba: Balogh János, Bánfalvi Lajos, Csúcs Antal, dr. Albertényi Adolf, Dósa Béla, Fekete Márton, Petrovics Soma, Varga József, Racz Zsigmond és Buzi József; — a gazdasági szakosztályba: Szedler János, Zsoldos Elek, Csúcs Antal, Csúcs János, Csúcs Lajos, ifj. Debreccani József, Barkai János, Albertényi Antal, Kutas János, Rúzs Molnár Sándor, Soós Bálint, Szóke István, Vajda Sándor, Varga József, Vecsery János és Zsoldos Ferenc mérnök; — a községi és egészségügyi bizottságba: dr. Csá-

tó Zsigmond, Betch Márton, Dósa Béla, dr. Reis Samu, Mócz Kálmán, Novobáczy Győző, Kristó Nagy Imre, ifj. Vecsery János, dr. Eisler Soma és Gaal Sándor; — a kertészeti bizottságba: Szathmáry Ede, Burian Lajos, Mecs Balogh Lajos, Albertényi Antal, Stammer Béla, dr. Sulcz Lajos, Várady Lajos, Nagy Gy. Balint, Horvath Jenő és Belicza Sándor; — a szegényügyi bizottságba: Matéffy László, Panyik Tóth János, Berényi Lajos, Betch Márton, Bene István, Rúzs Molnár Lajos, Horvath Jenő, ifj. Szathmáry Pal, Kenyeres Rafael és Fekete Dóme; a mezőgazdasági bizottságba: dr. Cicatricis Lajos, Csúcs Antal, Juhasz Ferenc, Kádár Arpad, Matéffy László, Mecs Balogh Lajos, Rúzs Molnár Maté, id. Rúzs Molnár Sándor, Szedler János és Csúcs Károly; — az iskolaszékbe: Kiss Zsigmond, dr. Lakos Imre, Balázsovits Norbert, Balogh János, Bánfalvi Lajos, Bugyi Antal, Csúcs Antal, ifj. Vecsery János, Zsoldos Ferenc mérnök és Csató Zsigmond dr.; — az ipartanodai bizottságba: Mócz Kálmán, Balázsovits Norbert, Bene István, Dósa György, Gally Sándor, Halász Szabó Lajos kereskedő, ifj. Horvath István, ifj. Szathmáry Pal, Szabó Lajos tanító és Buday János; — a szünügyi bizottságba: Kádár Arpad, Novobáczy Győző, dr. Vecsery Sándor, Bánfalvi Lajos, Zsoldos Elek és dr. Nagy Sándor; — a gyámügyi bizottságba: Burian Lajos, dr. Lakos Imre, Szathmáry Ede, dr. Albertényi Adolf és Horvath Jenő; — a vasúti ügyi bizottságba: Balogh János, Burian Lajos, dr. Cicatricis Lajos, Csúcs Antal, Csúcs Lajos, Fekete Márton, Albertényi Antal, ifj. Vecsery János, Soós Bálint, Szedler János, Zsoldos Ferenc mérnök és Mecs Balogh Lajos; — a Kossuthszobor bizottságba: Burian Lajos, Balázsovits Norbert, dr. Cicatricis Lajos, Csúcs Lajos, Kiss Zsigmond, Csúry Mihály, Futó Zoltán, Papp László főszámvéző, Szóke István, Szűcs Szabó Nagy Imre, Várady Lajos, Varga József Vecsery István és Biró; Josef — a villa-művilágítást ellenőrző bizottságba: Kaló Gyula és Zsoldos Ferenc mérnök; — a munkáslaképítő bizottságba: dr. Cicatricis Lajos, Vargé József, Zsoldos Ferenc mérnök, Kovacs Pal, Petrovics Soma; — végül a gyámpénztár vizsgáló bizottságba: Novobáczy Győző és dr. Vecsery Sándor. A megjelent választás egész vonalon végig tehát az a lista győzött, mely jelölésait nem rideg politikai pártállás szempontjából, hanem egyenesen a város legyetemes érdekének figyelembe vételével jeltette meg.

— Az adóreform. Mint beavított helyről értesülünk, Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter elhatározta, hogy az adóreformot meg a nyári szünet előtt letárgyaltatja a képviselőházban.

— Tisztújítások a városnál. Az általános tisztújítást a tegnap délelőtti tisztújítószéken tartotta meg Szentes város képviselőtestülete, Cicatricis Lajos dr. alispán előnként mellett, aki a közgyűlés megnyitása után meleg szavakban ajánlotta figyelmébe a termet szorongásig megtöltő városszolgák, hogy a választási aktusnál kizárólag a város jól felolpott egyetemes érdeke irányítsa elhatározásukat. Ezután megválasztották a bizalmi férfiakat, az előnként alispán kinevezte Várady Lajos előnként

tével a szavazatszedő küldöttséget s miután Matéffy Ferenc dr. polgármester a maga és tisztviselőitársai nevében megköszönte a képviselőtestületnek hozzájuk való eddigi bizalmat és lelépésüket bejelentette. — rögtön rátértek a választás aktusára, úgy, hogy mi djart a polgármesteri állás betöltését szavaas döntőre el, 102 leadott szavazat közül 88 szótöbbséggel Matéffy Ferenc dr. javára, aki a közgyűlés színe előtt nyomban letéve az esküt, rövid beszédben újból megköszönte az iranta megnyilatkozott bizalmat, régi programjához hiven, a békés munkalkodás jegyében ígérte ezen ciklusban is a városi közigazgatást vezetni. Ez után megválasztották jogügyi tanácsnoknak egyhangúlag Magyar Józsefet. 5 szótöbbséggel gazdasági tanácsnoknak Kálpagos Szabó Imrét, egyhangúlag adóügyi tanácsnoknak Farkas Mihályt és ugyanígy tanácsnoknak Kálmán Imrét, nagy szótöbbséggel ügyésznek dr. Tasnády Antalt, 20 szótöbbséggel mérnöknek Cseuz Bélát, nagy többséggel I. árvaszéki úrnöknek dr. Nagy Sandort, II. úrnöknek Nagy Imrét. A tisztújítások gyűlését akkor az alispán délután 3 óráig felfüggesztette. A délutáni folytatás közgyűlésen megválasztották közpénztárnoknak Sipos Lajos adópénztárnoknak Szűcs Szabó Nagy Kálmán, Főszámvéve nek Papp László, alszámvéve nek Berényi Antal, közpénztári ellenőrnek Borbély Lajos, adópénztári ellenőrnek Strasser Sándor, könyvellőnek Sima László, alkápitányak Pass Ferenc, közzámnak Besszédes István és levéltárnoknak Sarkadi Nagy Mihály. A választás végeredménye tehát csakis a mérnöki állásban hozott személyváltozást.

— Megye gyűlés. Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 25-én tartja rendes évnegyedes közgyűlést a vármegyeház nagytermében. Cicatricis Lajos dr. alispán tegnap küide szota a közgyűlési meghívókat, melyek tárgysorozata 163 ügyet ölel fel. Ezen ügyek közül általában érdekűek a következők: A hispani évnegyedes jelentés, — A várm. munkászhazépítő bizottság jelentése a munkászház ügyében tett intézkedésekről. — A lépfene elleni kötelező védoitas és a sertésorbáncz elleni védoitas szabalyozasa iránti szabalyrendelet tervezete. — Esztergom vármegye közonségének körirata a szegényügynek országos rendezése érdekében. — Zólyom vármegye közonségének körlevele a várm. tisztviselőik javadalmának rendezése, független feyelmi bíróság szervezése s a szolgalmi pragmatika megaloktatasa irant a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása tárgyában. — Békés vármegye közonségének a tirata a földadó aránytalanság és igazságtalan kivetés körű fenforogó sérelmek törvényhozásilag leendő orvoslása iránt a képviselőházhoz intézett kérelmének pártolása tárgyában.

— Az alföldi gazdálkodás reformja. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület már régebben mozgalmat indított az alföldi gazdálkodás reformja érdekében. A mozgalom eredményeként ma már az Alföld majd minden vidékéről kijelölték a gazdálkodás javításának főbb irányelveit. Az O. M. G. E. tárgyban legközelebb tartja végső értekezést, melyen kijelölik azokat a teendőket, amiket a gazdátársadalom az Alföld mezőgazdálkodásának javítása érdekében tehet.

— Az új közegészségügyi törvény. Az új közegészségügyi törvénytervezet a belügy-

minisztériumban elkészült. A tervezet megvitatása céljából ma a legközelebbi időben két ankét lesz. A n dr á s s y Gyula gróf belügyminiszter elnökléte alatt. Miután a törvénytervezet a gyógyszerárak jogadományozására is kiterjed, az anbétra a belügyminiszter meghívta a magyarországi gyógyszerészek egyesületét és a magyarországi gyógyszerésznépek szövetségét is.

— Fráter-est. A helybeli jótékony nőegylet f. hó 24-ki Fráterestélyének meghívót s azzal a felszólítással rendelkezők már szetküldte és egyidejűleg ez uton kéri fel azokat, akik elméneztől talán nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, hogy ez iránt bizalommal forduljanak Dr. Cs e r g ő Károly vigalmi bizottsági titkárhoz, aki az akaraton kívül esett tévedést készségesen hozza helyre. A rendkívül sikeresnek és fényesnek ígérkező estély műsora a következő: P r o l ó g, elmondja M a t é f f y Margit; — Z o n g o r a nyítán, játsza T o r n a y Alajos; — M a g y a r D a l o k, éneklí F r á t e r L o r á n t; — „ A f é l t é k e n y s e g ”, vigjáték, szereplői: Baláz s A k o s d r. C s e r g ő Károly, Lenke a felesége; K i s s M a r i s k a, Magyar rajzoló; S a r k a d i N. Mihály, Pista; B a r á t h y I s t v a n, J u c i; M ó c z E r s i k e; — M a g y a r d a l o k, éneklí F r á t e r L o r á n t; — V i r á g r e g e, szereplői: előadó: N o v o b a c z k y Margit, egy leány; F u t ó E r s i k e, virágtündér; B o k o d y E t e l k a, G a a l I m a, H ó n i g N e l l i, K a l ó Margit, K i s s Margit, M e c s B a l o g h J u s z t i k a, M o l n a r I r é n, Ó n o d y I m a, P i t i E r s i k e, S z v a t o n Margit, V á r a d y Margit és V e c s e r i J u l i s k a; — M a g y a r d a l o k, éneklí F r á t e r L o r á n t. — Az estély iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy pshálygyegek már egyáltalán nem, számozott ülőhelyek is csak már a 10-ik sortól kaphatók, vidékről, különösen Csongrádról és Mindszentről számos előjegy-történt belépőgyegek, melyek különben f. hó 19-ától lesznek Stark Nándor és Bánay József utóda üzlethezen előre válhatóak. Hangverseny után tánc lesz, melyre természetesen a karzatjegyek belépő jegyül nem szolgálnak.

Mi a betegség. Majdnem minden betegség olyan ered, hogy az emésztés és felszívódás fogyatékos és a vér, mely emésztés felszívódás útján keletkezik nem teljesen tisztán és erőteljes állapotban jut a testbe, hanem tisztatlanságok és betegségekötő anyagok által meg vanrontva. Ha az emésztés és felszívódás mindig rendszeren történne, aminek következtében mindig tiszta vér alana elő, egy valószínűleg minden megbetegedés ki volna zárva. Így tehát a betegségek az emésztésből, a felszívódásból és vérből erednek, Sajnos a rendellenes életmód, különösen, az evés-ivásban zavarokat okoz az emésztésben és felszívódásban, amely zavarok, ha eleinte fel sem tűnnek, idővel a vért olyan állapotba hozzák, hogy az utat enged a legkülönbözőbb betegségeknek. A vért oly nagy vívmány az, mely a Ferrumanganin feltalálásában rejlik, mely készítmény a mai életmód mellett okvetlen szükséges az emésztés és felszívódás javítására, a vér tisztítására és a vér székeségei elemeinek szaporítására. A fentemlítt zavarok első tünetei a sápkör, vérszegénység, gyengeség, szivodobás, bőrkütes, fejfájás, szagátás, neuralgia, altesti zavarok aszonyonknál és lanyoknál. Rövidesen azonban komolyabb betegségek alhatnak be, ha orvoslásról nem gondoskodunk. A Ferrumanganin még mindig hatásosnak és erősítőnek bizonyult. Egy üveg ára 3 kor. 50 fillér, kapható gyógyszerárban vagy Török Józsefnél, Budapest, VI, Király-utca 12. Kapható Szentesen, a Magyar királyhoz címzett gyógyszerárban.

— A magyar címer védelme. A belügyminiszter körrendeletét bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz, a magyar országos címer védelme tárgyában. A rendelet így szól: A magyar korona országai egyesített, vagy az ország külön címérének el-

ferdített alakban, továbbá címeiknek vagy a nemzeti lobogónak az állam méltóságát sértő módon való használata, illetőleg alkalmazása tárgyában, a kihágásról szóló törvény-cikk alapján a következőket rendelem, aki a magyar korona országai egyesített, vagy az ország külön címérént szándékosan elferdítve használja, illetőleg alkalmazza, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 200 korosaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ezen kihágások esetében a közgazgatási hatóságok gyakorolják a bíraskodást.

— Istentisztelet a külterületen. P a p p Lajos reformatus körlelkész ma délelőtt 9 órákor a derekegyházaoldai, délután 3 órákor pedig a dónati iskolánál tart a református híveknek istentiszteletet.

— Előfizetések a sanatóriumi albumra. A szegénysorsú megyebeli tudóvszemek gyógyító telep alapja javára G u l y á s P a p E t e l k a k i s s a n n y a l t a d i a d o n t a t a s t a l a m á v e l ő k é s z i t e t t d i s z a l u m r a u j a b b a n e l ő f i z e t t e k: K ó t e l e k i N a g y Lajos gyjtőívén, fűzött példányra V. S. és S c h n e i d e r J o s e f; ugyanezen iven M. F o r e n c z n é 30 fillért adományozott.

— Lucerna-árverés. A vármegye által munkáslakások céljára megvett alsóréti területeken levő lucerna természet f. hó 18-ikan hétfőn délelőtt 8 órákor a helyszínen nyilvánosan elfojtak árverezni. Felhívjuk erre az érdeklődők figyelmét.

— (Lipik fürdő) most majusi köntösében pompázik és messze földön híres parkja valóságos virágzó esoda. A lipiki ivókurák különösen krónikus gyomorbetegknél rousmatikus emésztési zavaroknál kiváló gyógyhatásuaknak bizonyultak, mindig nagyobb számmal vonzanak fürdővendégeket. Maris a »Nemzet kincesszékénykéjének« nevezik Lipiket. Barati körbörököl ertesülünk, hogy Lipik fürdő forgalma már most majus hóban meglepően nagy. Az ébredő természet elragadó szépségén kívül, ennek a természet is hozzájárul ahhoz, hogy azon fürdővendégek, akiknek különös nyugalomra van szükségük, az előszexona a legalkalmasabb. A fürdőigazgatóság abban a helyzetben van, hogy az előszexonban a magasztalt Lipiki komfortot mérsékelt árakon szolgáltatathaja.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsio azonnal használando. A SCOTT-féle Emulsio nemcsak a beteg testreszeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek. A

SCOTT-féle EMULSIÓ

specifikus megbízható szer mindennemű tüdőbaj ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is, Nagyokó gyógyító- és tap-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghaatsosabb anyagokat, melyek egyáltalán beszerezhetőek, veszik, továbbá azon tulajdonságoknak, hogy az eredeti felülmulhatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak ízletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is. 2—5—1 módoszer védjegyét — a Kapható a gyógyszerárakban.

Eljegyzei
Lakodalmi
Damaát
Eolienne

Selyem

Megrendelések bármely nyelven intézendők: Sei.enfabriket Henneberg in Zürich. (N.)

— Ingyen könyv. Aki életrejeének felvirágzásában örömet leli, olvassa el a most megjelent »Modern villamos gyóymódról« szóló értekezést, Ebben el van mondva, hogy mi okozza az erők gyöngülését és egyéb bajokat, de az is, mikép lehet a teljes erőt visszaszerezni villamosság útján. Ezen érdekes 80 oldalas könyvet lapunkra való hivatkozás mellett ingyen és bérmentve küldjárt borítékban az »Elektro Vitalizer« orvosi rendelő intézet Budapest, Karoly Körút 2, lémelet 50 szám. A villamos gyógyítás, mint ismeretes, a legtekéletesebben az Elektro Vitalizer készülékkel eszközölhető. Ezen szabadalmazott készülék egyenletes villamosságot ad, mely új életet nyújt a szervezetnek és megszünteti a fájdalmakat.

Nyiltér*)

Felkészítész: B Á N F A L V I L A J O S.
Kiadótulajdonos: Szentes és Videke könyvnyomda

Hirdetmény.

Szentesváros iskolaszéki az 1907—8-ik tanév évszói vizsgálatának határ napját alantak szerint állapította meg.

- I., Tanjai iskolában:
a., 1908. május 23-án délelőtt a tókei, délután a zalotai iskolában
b., 1908. május 25-én délelőtt az eperjeszéli-, délután a királyszági iskolában.
c., 1908. május 26-án délelőtt a derekegyházi, délután a dónati iskolában.
d., 1908. május 27-én délelőtt a kajánidélután a belsőscesi iskolában.
e., 1908. május 29-én a berki iskolában
E vizsgálatok délelőtt 9 órákor, délután pedig 3 órákor kezdődnek
II., A poári iskolánál pedig a vizsgák rendje a következő:
a., 1908. június 12-én délelőtt az I., délután a III-ik osztályok vizsgálati
b., 1908. június 16-án délelőtt a II., délután az IV-ik osztály vizsgálati.
c., 1908. június 21-ik napján délelőtt 10 órákor a záróünnepély.

Az osztályvizsgák délelőtt 8 órákor, — délután 3 órákor kezdődnek.
A kézimunka kiállítás az osztály vizsgáktartama alatt egész napon át nyitva
E vizsgálatokra az érdeklt szölöket, valamint a tan — és neveléstgy barátait tisztelettel meghívjuk, és szivesen látjuk.
A városi iskolaszék 1908. május 11-ga tartott üléséből.

Dr. Lakos Imra.
isk. jegyző.

Földhaszonbérék.

Özv. Czukor Emilné nagykirálysági 178 kishold tanyai földje és derekegyházaoldajon 64 kis hold tanyaföldje folyó év Szent-Mihály napjától kezdve haszonbérbe kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Dr. Péter Albert ügyvéd.

Berényi László

(pénztáros) Rákóczi-tér 28. számú, valamint Borza-útca 21. számú háza haszonbérbe kiadó, vagy örökáron eladó.

Pártoljuk a **HAZAI** kereskedelmet!

SZÉN-, KOKS-, BRIKET-,

kovácsszén- és antraczit-fogyasztók,
gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek — mielőtt
szükségletüket fedezik, — bizalommal forduljanak 10—8

RADNAY KÁROLY céghez

Budapest, Váci-körút 18.

ürgőny-csim: ANTRACIT, BUDAPEST.

Legkifünőbb minőségek, különlegességek, összes ipari, gazdasági és házi célokra.

Interurban
telefon
164.

Gőzzántására és eséplésre rendeléseket későbbi szállítására mármint most feladni kérem.

NOXIN

50-11 Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testvérek

BUDAPEST.

Kiadó föld.

Özv. Rác Ferencné nagytőkei és a vere-segyházi tanya-földjei Szt. Mihály naptól kezdve

haszonbérbe kiadók.

Értekezni lehet III. ker. 1 sz. a Petőfi-kávéház mellett.

Értesítés

Tisztelettel értesítem a t: gazdaközönséget, hogy miskarlási tanfolyamot végezván

sertések miskarlását

elvallalom és biztosan végzem.

Lakásom: Rákóczi tér 13. szám.

A n. érd. gazdaközönség szives pártfogását kérve, vagyok, Szentesen 1908. május hó.

tisztelettel

Ifj. Vecseri Lajos.

Legjobb szépitőszér!
Hőgötyök részére nélkülözhetetlen!

Ezen világhírű aack-nőcs eltávolít szepilót májfojtót, pattanást, miltesszert és más minden bőrbajt, ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot simává és: üdévé teszi.

Ára kis tégely 1. kor. nagy 2. kor.

Margit hölgypor (3 féle színben) 1.20 k., Margit szappan 70 fill., Margit fog pép 1 kor., Margit arcvíz 1 kor.,

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes bekul-dése után küldi a készítő

PÖLDÉS KELEMEN győgytst. Árad.

Főraktár: Várady Lajos, Sámuel Béla, ifj. Várady L. Derecskey Mihály.

A SZÉPSÉG

elérésére tökéletesítésére és fentartására

legkifünőbb és legbiztosabb vegy-tiszta, sem hi-ganyt sem ol-mót nem tar-talmazó, telje-sen artalmat-lan zsirment-tes készit-mény a

Földes-féle

Margit-

crém.

D.

5-1

Csodás gyors és biztos hatású

Törv. védve.

Övakodjunk utánzatoktól!

Kiadó lakás.

Kiss Sámuel III. kerület, Bálint útca és Kossuth-útea: n épül-sarokházában, egy 3 szoba, előszoba, fürdőszoba és az összes szükséges mel-lékhelyiségekkel, valamint vízvezeték-vel is ellátott útcái lakás bérbeadó és azonnal elfoglalható.

Ertekezhetni lehet a tulajdonossal a helyszínen 3-3

Házeladás.

III. kerület Sarkadi N. Antal-útca 11. szám alatti özv. Götzl Illésné-féle ház eladó, esetleg bérbe kiadó. Aiku kö-rhető Dr. Péter Albert ügyvéddel.

BENZINMOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, útimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmivelő eszközök, stb.

Kivanatra szivesen küldünk arjegyzéket és költségvetést.

20-12

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE,

BUDAPEST Váci-körút 32.